

HØRING OVER RAPPORT OM REGELFORENKLING PÅ DET FAMILIERETLIGE OMRÅDE AFGIVET AF EN ARBEJDSGRUPPE UNDER JUSTITSMINISTERIET

D. 23. 01. 2004.

Børnerådet takker for den tilsendte rapport om regelforenkling på det familieretlige område og fremsender hermed sine bemærkninger.

Børnerådet vil indlede med en bemærkning om sammensætningen af den arbejdsgruppe under Justitsministeriet, der har udarbejdet rapporten. Set i lyset af, at flere af de foreslåede ændringer faktisk svækker børns retsstilling, finder Børnerådet det betænkeligt, at der ikke i arbejdsgruppen har været en repræsentant, der direkte kunne forventes at tage et børneperspektiv i diskussionen i gruppen. Med flere af de foreslåede regelforenklinger er hensynet til barnets bedste nedprioriteret og underlagt hensynet til en rationalisering af statsamternes opgaver, hvilket er i direkte modstrid med forpligtelsen til at lade barnets bedste komme i første række i alle foranstaltninger vedrørende børn, efter Børnekonventionens artikel 3.

Det er Børnerådets synspunkt, at der helt generelt er behov for at styrke barnets inddragelse i statsamternes behandling af forældremyndigheds- og samværsager – således at statsamtene som udgangspunkt altid hører børn uden nedre aldersgrænse i alle spørgsmål om forældremyndighed eller samvær, kun begrænset af et modenhedskriterium og hensynet til barnets bedste. De af arbejdsgruppen foreslåede regelændringer i rapportens pkt. 2.5, 3.1, 3.2 og 4 trækker på dette område i den modsatte retning.

Samtidig vil Børnerådet benytte lejligheden til at påpege børns manglende ret til at klage over en samværsaftale eller ændring af samme.

Børnerådet har følgende kommentarer til arbejdsgruppens konkrete forslag til regelforenkling på familierettens område:

- Rapportens pkt. 2.5. Ophævelse af den obligatoriske vilkårsforhandling. Arbejdsgruppen vurderer, at den obligatoriske vilkårsforhandling i statsamtet i forbindelse med separation eller skilsmisse er overflødig – og foreslår at statsamtet kun skal indkalde til vilkårsforhandling, hvis særlige omstændigheder taler for det eller en af parterne anmoder om det. Det er Børnerådets holdning, at dette forslag klart forringer børns retsstilling, idet statsamtet således ikke længere

automatisk får mulighed for at vurdere barnets bedste i forbindelse med forældrenes aftale. Derfor vil Børnerådet foreslå, at den obligatoriske vilkårsforhandling fastholdes.

· Rapportens pkt. 3.1. Adgang til at anmelde aftaler om ophævelse af fælles forældremyndighed og overførsel af forældremyndighed til den anden forælder. Arbejdsgruppen foreslår ligeledes, at aftaler om ophør af fælles forældremyndighed eller overførsel af fælles forældremyndighed til den anden af forældrene ikke længere skal godkendes af Statsamtet, men blot anmeldes til Statsamtet. Hvis dette gennemføres, er der ingen til at vurdere om aftalen også er til barnets bedste, hvilket er en klar forringelse af barnets retsstilling – på et område hvor barnet i forvejen står svagt. Børnerådet fraråder derfor den foreslåede lovændring.

· Rapportens pkt. 3.2. Skærpelse af ændringskriteriet i samværsager. Det foreslås, at statsamtet kan afslå at træffe løbende afgørelser om samværet af justerende eller detailpræget karakter. Børnerådet er meget enig i, at en sådan regelændring vil kunne skabe mere ro om samværet og begrænse gentagne sager om små ændringer i et allerede fastsat samvær. Det er dog en forudsætning, at statsamtet stadig altid skal behandle en ansøgning om ændring af samværet, hvis det vil være bedst for barnet at samværet ændres - som også arbejdsgruppen slår fast. Ligesom det er en forudsætning, at en eventuel skærpelse af ændringskriteriet kombineres med en opkvalificering af statsamtets sagsbehandlere, således at ordlyden i resolutionerne om førstegangsfastsættelse af samvær altid fremtidssikres. Når statsamterne oplever, at så mange forældre bruger statsamtet i forbindelse med relativt små uenigheder om samværet forældrene imellem, er det et klart udtryk for, at forældrene har behov for bistand fra en tredje part, og for at de tilbud om mægling og sagkyndig bistand, som arbejdsgruppen henviser forældrene til, ikke opleves som tilgængelige. Derfor bør en eventuel skærpelse af ændringskriteriet ligeledes kombineres med en styrkelse af konfliktreducerende tiltag som mægling og sagkyndig bistand.

· Rapportens pkt. 4. Retsplejeloven (fuldbyrdelse af aftaler om samvær). Arbejdsgruppen foreslår, at samværsaftaler indeholdende en fuldbyrdelsesklausul skal kunne tvangsfuldbyrdes umiddelbart, uden forudgående henvendelse til statsamtet omkring udfærdigelse af en resolution på baggrund af forældrenes aftale. Børnerådet finder, at en sådan udvidelse af området for tvangsfuldbyrdelser er helt uholdbart, ikke mindst set i lyset af, at undersøgelsen om fagedretternes praksis i samværs- og forældremyndighedssager iværksat i 2003 af Justitsministeriet tilsyneladende endnu ikke er færdig. Det er Børnerådets holdning, at reglerne i Retsplejeloven om tvangsudlevering af et barn til samvær, som de ser ud i dag, er utidssvarende og bør ændres, således at en gennemtvungelse af samvær kun kan ske efter

en samtale med barnet og efter en sagkyndig vurdering – og aldrig må kunne ske imod barnets vilje.

· Rapportens pkt. 5.1.2. Adoptionsloven og anerkendelse af udenlandske adoptionsafgørelser efter dansk ret. Børnerådet er meget enig med arbejdsgruppen i, at usikkerheden omkring et udenlandsk adoptivbarns retsstilling i perioden indtil udstedelse af dansk adoptionsbevilling bør afklares, og at det simpleste vil være, at udenlandske adoptionsafgørelser anerkendes i Danmark, hvis de er truffet i overensstemmelse med Haagerkonventionen af 1993. Børnerådet er enig i, at regelforenklingen på dette område er en nødvendig styrkelse af det udenlandske adoptivbarns retsstilling.

Med venlig hilsen

Klaus Wilmann, formand for Børnerådet
Susanne Glending, fuldmægtig